

Tápanyag-utánpótlási lehetőségek mikrobiológiai termékekkel,
és azok gazdaságossági előnyei” NAK, 2021.11.03

Hogyan működnek a mikrobiológiai készítmények a tápanyag-utánpótlásban, a talaj- és növényegészség biztosításában?

Dr. **Biró Borbála**, DSc, prof. emerita
Az EU Horizon 2020 *Egészséges Talaj és Élelmiszer*
misszió hazai beválasztott szakértője, „talaj-nagykövete”
biro.borbala@gmail.com

#HorizonEU #Eumissions #MissionSoil

A talajok állapota

Földünk 11%-nyi művelhető talajának:

- 40%-ában nincs elég szerves anyag
- 10%-uk toxikusan szennyezett
- 60%-uk erózió és defláció (víz és szél) romboló hatásának kitett
- 90%-uk gyenge biológiai aktivitású,

Az Európai Unióban:

- 28 millió **szennyezett helyszín** van
- A mezőgazdasági talajok 65-75 %-a **intenzív műtrágyázásnak** kitett
- A városoknak csak a 13%-a került olyan talajra, ami nem az élelmiszer-termeléstől veszi el a helyet.
- A **talajpusztulás költsége** évente 50 billió Eurót tesznek ki az EU-ban
  - a társadalmak érzékenyé válnak,
  - extrém időjárási szélsőségek alakulnak ki
  - az élelmiszer termelés költségei és kockázatai is nőnek
  - a műtrágya-árak is fokozódnak

A biológiai, ökológiai ismeretek fontossága felértékelődik!

Ujratervezés! 5 fő gazdasági területen

(Horizon 2020 elkötelezettségek, missziók)

MISSIONS

Mission-Oriented
Research & Innovation
in the European Union

A problem-solving approach to fuel innovation-led growth
by Mariand MAZUCATO

A klímaváltozás társadalmi hatásai

Egészséges
óceánok,
tengerek és
vizek

A rák és az
emberi
egészség

5
missziós
szak
terület

Klima-
semleges,
működő
városok

Egészséges
talaj és
élelmiszer

European
Commission

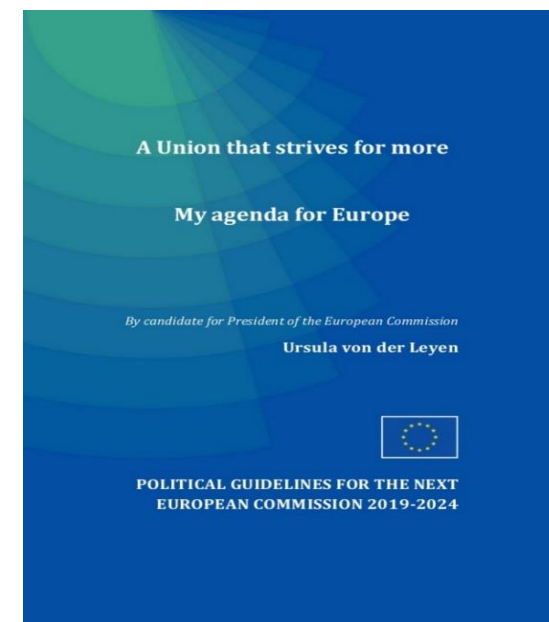
Az „Egészséges Talaj és Élelmiszer” misszió

Egészséges talaj: A talaj **folyamatos kapacitása** arra, hogy mint egészséges **ökoszisztéma**, szolgáltatásaival támogassa: az ENSZ **Fenntartható Fejlődési Céljait** (SDG-Sustainable Developing Goals) és az EU **Zöld Megállapodását** (GD – Green Deal)

A talaj- és táj-menedzsment főbb célkitűzései:

Az élelmiszer és táplálkozás biztonsága; a **klímaváltozás** kezelése; a **biodiverzitás** megőrzése; a **szennyezések** csökkentése; a biológiai **talajerő** megőrzése; a cirkuláris gazdaság; az egészséges és élhető **városok** és a **vidék-fejlesztés**

Tervek, javaslatok, missziós riport:

https://ec.europa.eu/info/publications/caring-soil-caring-life_en

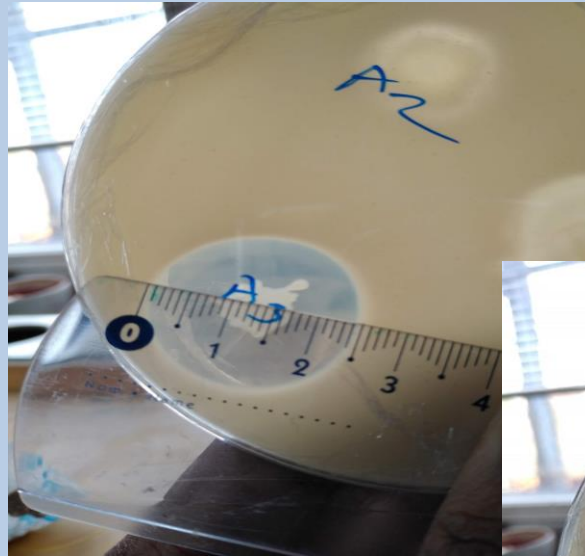
A talajegészség kimutatása és kapcsolódásuk az ENSZ fejlődési célokkal (SDG) és a talajoltásokkal!

Talajegészség indikátorok	SDG kapcsolódás
1. Növényborítottság mértéke, ideje (földhasználati összefüggések, tájkonceptió)	SDG 2, 13 (éhezés- elleni küzdelem, klíma-változás csökkentése)
2. Talajszerkezet, porozitás, kötöttség , vízbeszivárgás és vízmegtartó-képesség, talajfelszín, eliszapolódás mértéke, kötöttség, eketalpréteg	SDG 6 (a víz fontossága, védelme)
3. A talaj szerves-anyaga, szén-tárolás , morzsalékonyság (aggregátum-stabilitás), a talajélet és a humusz mennyiség-minőség indikátorai	SDG 13 (klímaváltozás csökkentése)
4. Biodiverzitás , biológiai sokféleség, vetésforgók, takarónövények, megfelelő mikrobiális flóra és talajfauna	SDG 15 (élet a talajban és a tájban)
5. Összes és felvehető tápanyagok , makro-, mezo-, mikroelemek, elemek közötti kölcsönhatások optimalizálása	SDG 2, 6 és 3 (elemek körforgalma)
6. Talaj pH , szikesedés mértéke, talajsavanyodás, nehéz-fémek és szerves szennyeződések vizsgálata	SDG 3, 15 (adaptációs képesség, egészség)

A mikroorganizmusok szerepe

Tápanyag-
utánpótlásban

Talaj- és növény-
egészség-védelemben

Bacillus coreaensis Kálium (K)-oldásra képes baktériumok hatékonyság-mérése a kioltási zónákkal GYCA táptalajon (Forrás: Biró B, SzIE, BIOFEKTOR projekt, www.bioeffector.info)

Mikrobiális szerep a tápelem-körforgalomban

A talaj-növény rendszer minden folyamatában szükség van a mikroorganizmusokra. Direkt és indirekt hatások. A talaj az egy mikroba-aktivitású ragasztógyár?

Minden talaj-növény rendszerben vannak főbb „uralkodó” tényezők! Ismerd meg!

A talajbiológiailag hasznos tevékenységek

<i>jellege</i>	<i>megnyilvánulása</i>
Szerves-anyag lebontás	■ Humuszképződés ■ Szerves N, S és P vegyületek ásványosítása
Víz – és táp-elem felvehetőség javítása	Nagyobb gyökér-tömeg ■ Mikroelemhiányok mérséklődése ■ Foszforoldás és felvehetőség fokozása
Biológiai nitrogénkötés	■ Kevesebb műtrágya ■ Környezetszennyezés mérséklése
A növényi növekedés szabályozása	■ Növényi hormonok termelődése ■ A növényi fitness erősödése
Biológiai kontroll a talajeredetű patogének ellen	■ Talajeredetű növénybetegségek ■ Fonálférgék és rovarok ■ Gyomok
Xenobiotikumok, peszticidek lebontása	■ Részleges vagy teljes ■ Egyes mikrobák vagy csoportjaik
Szárazságtűrés	■ Nagyobb vízfelvétel

Műtrágya pótlása: a N₂-kötő „szimbiózisok”

Aszimbionta

5 kg/ha/év

Beijerinkia sp.,

(Beijerinck, 1901),

Cianobaktériumok,

Azotobacter azomonas

(Vinogradszkij, 1938)

Bacillus polymixa

Klebsiella pneumoniae

Clostridium sp.

A N-kötőket mindig
használni kell - közvetlen
és közvetett hatások is!

Asszociatív-

30-60 kg/ha/év

Azospirillum sp.

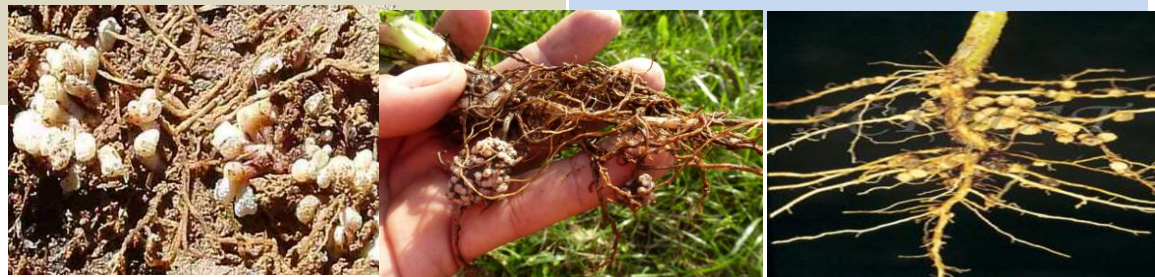
(Döbereiner, 1967)

A cukornád műtrágya
nélkül is természetű!
Egysziküeknél és meleg
éghajlaton főleg!

Azotobacter (batáta)

Cianobaktériumok ( )

Anabena, *Nostoc*

Obligát- szimbiózis

60-200 kg/ha/év

Rhizobium-

Bradyrhizobium-

pillangós kapcsolatok

A gümők és működésük
szemmel is látható!

Actinomyceta – Frankia
együttélés (Égerfás
árterek)

Cianobaktériumok-
cikászfélék

Műtrágya pótlása: USA-Magyar párhuzamos vizsgálatok *Rhizobium* oltással, műtrágyával és anélkül. Kiváltható-e a N?

Kezelések *Rhizobium*okkal

	Műtrágya	Nem műtrágya
Kontrol	CF	CN
Rhizonit forte (kereskedelmi)	RfF	RfN
S-41 (Magyar törzs)	S41F	S41N
<i>Rh.meliloti</i> (Iowa, USA törzs)	Rh.mF	Rh.mN

- A hazai (Rh-S41) törzs **jobb hatásfokúnak bizonyult** a hazai talajon (helyspecifikus, precíziós alkalmazások).
- Műtrágyával csökkent a biológiai N₂-kötés (okszerűség)

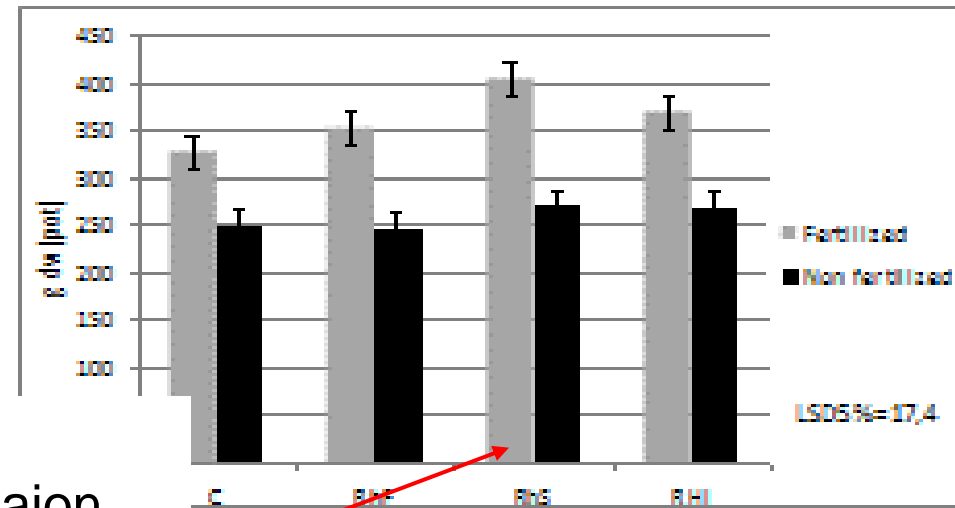
Oltás: 70 kg N-műtrágyát váltott ki

A talaj megfelelő állapota (legalább H=2%) volt szükséges az oltás kellő működéséhez!

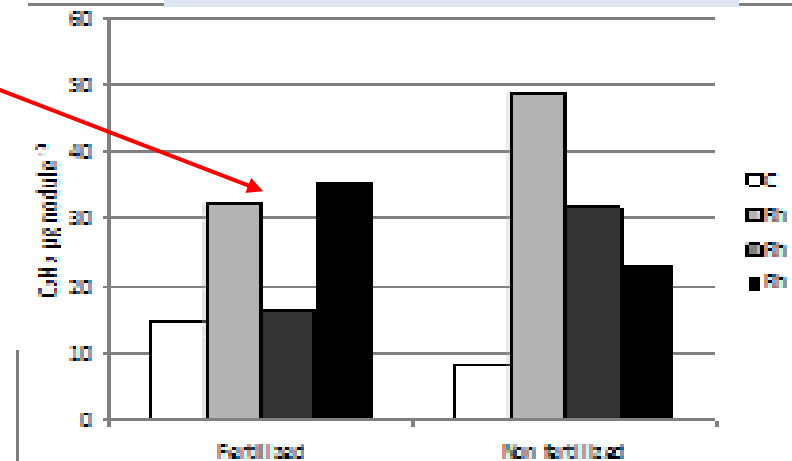
Előbb a növényt erősítsd a kapcsolathoz!

Matics-Biró et al. (2014): AASW konferencia, Opatija

Lucerna biomassza tömege g/edény

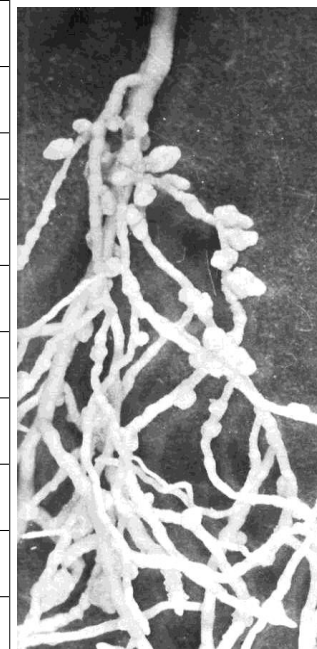
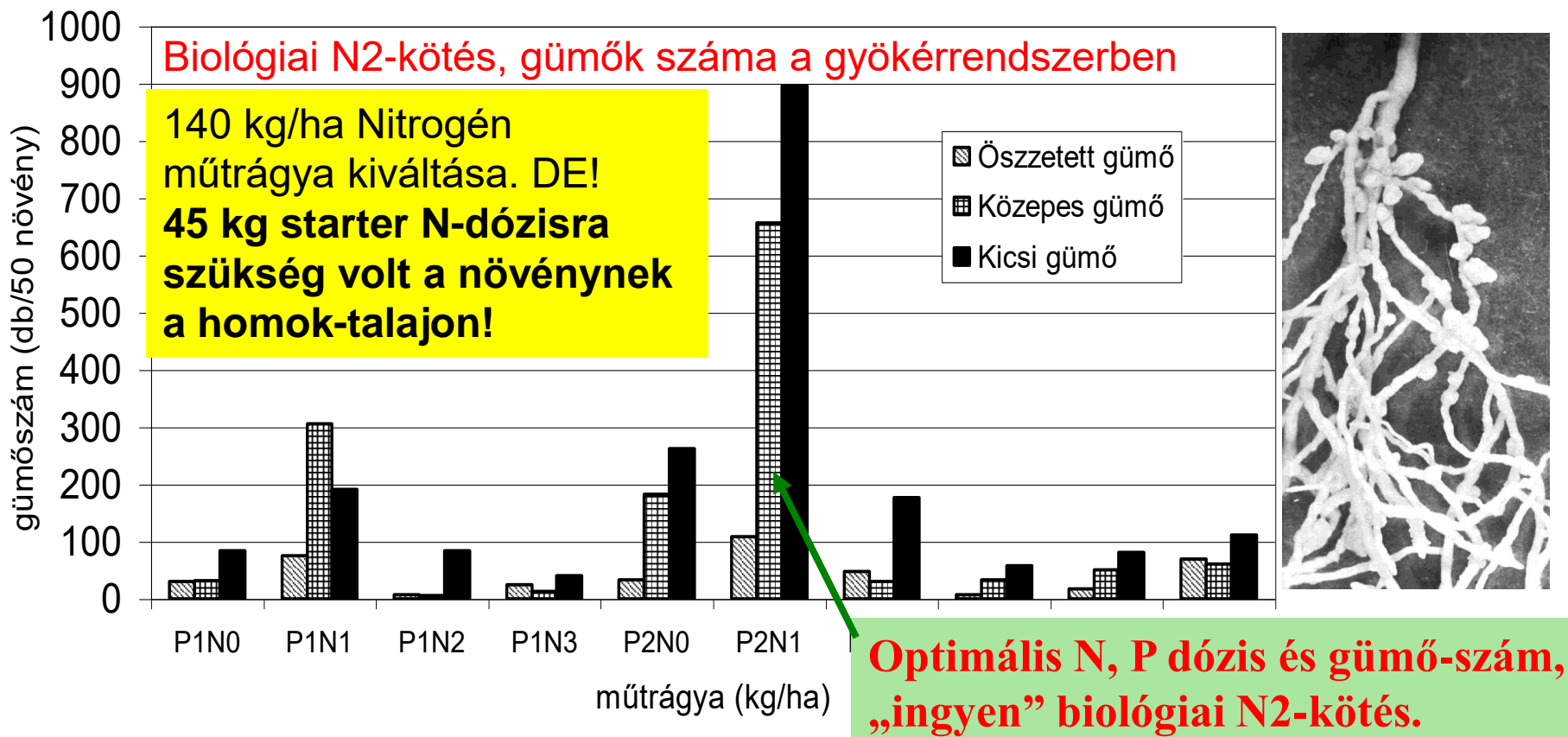

A biológiai N₂-kötésmértéke műtrágyával és anélkül

Műtrágya pótlása: Tarka koronafűrt gümőszámok!

A sok nitrogénnel megszűnik a szimbiózis!

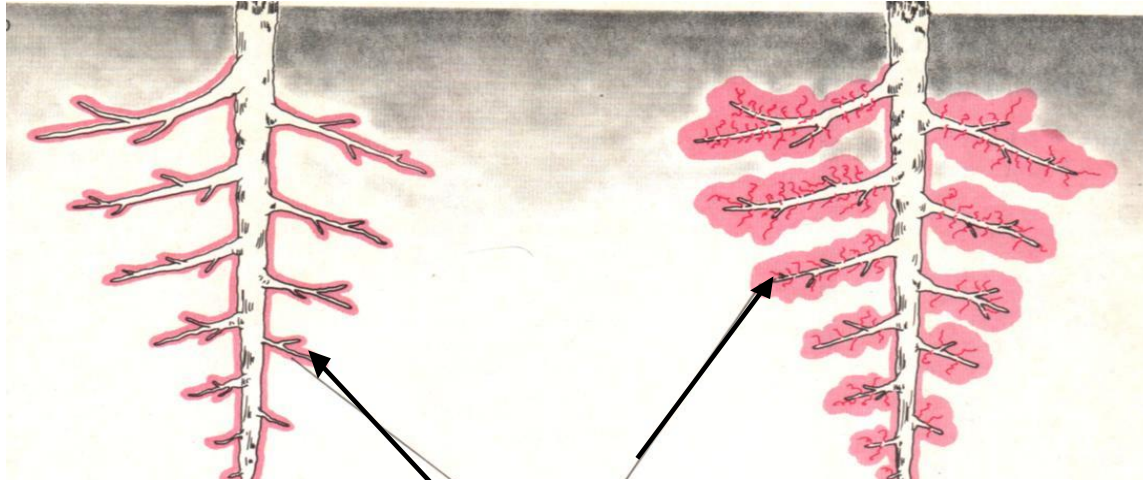

Nitrogén-műtrágya adagok: N₁-45, N₂-90, N₃-135, N₄-180, kg ha⁻¹,

Foszfor-műtrágya adagok: P₁ - 120, P₂ - 240, P₃ - 360 kg ha⁻¹

A szimbiózis jól ki- és felhasználható!

Műtrágya pótlása: szimbiózis a P-felvételben (is)!

A talajból felvehető foszfor
P-oldókkal növekszik

Starter trágya nélkül

Starter P-trágyával

Az externális hifa
akár **1m hosszú is**
lehet **1cm gyökérnél**

A P-felvétel a 7-8 cm
távolságot is elérheti a
0,5 cm-el szemben!

A P-felvétel 1000-szer
gyorsabb és **3-4-szer**
több, a mikorrhiza (AM)
gombával!

AM gombák a legtöbb
növénnel működnek! ..De
érzékenyek a bolygatásra!
Óvni kell a kapcsolatot!

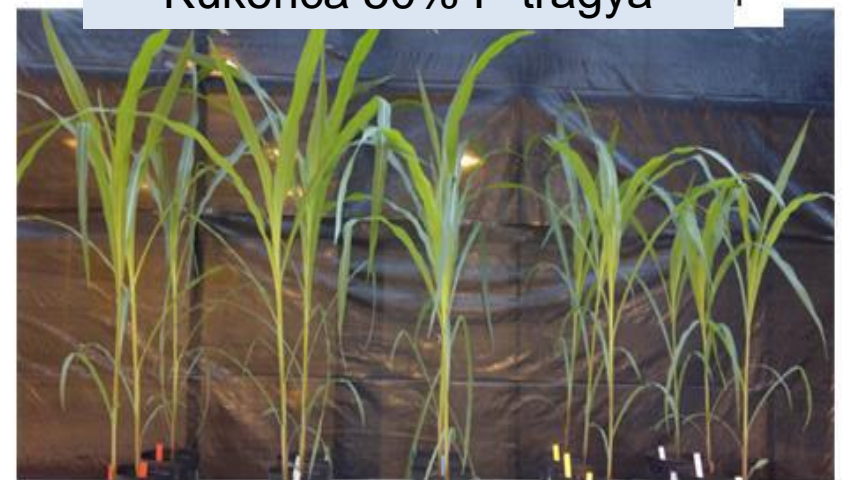
Műtrágya csökkentése: kevesebb is elég?

Paradicsom 50% P-trágya

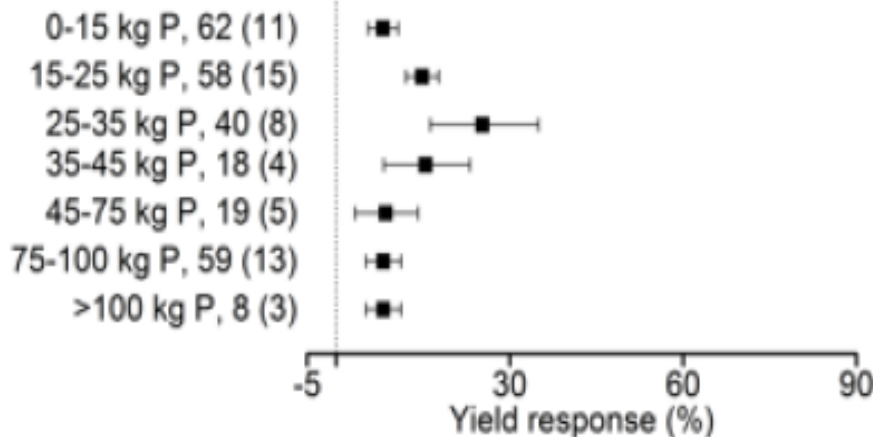
Control Trichoderma Proradix FZB42 P. jessenii

Kukorica 50% P-trágya

P. jessenii FZB42 Proradix Trichoderma Control

P-oldó baktériumok és a talaj P-tartalom hatása a termés-növekedésre (%)

Meta-analízis eredménye, (számos tanulmány) alapján.

A sok foszfor csökkenti a mikrobiális P-oldók működését!

A Zn-re is figyelj a foszfor mellett. Optimális elemarányokra van szükség!

Látványos szimbiózis hatások

Növény felé átadott mikorrhiza segítség, a mikropropagált szilván. Védelem és stressztolerancia is egyszerre!

Balla I, Biró B et al. 2008

Mikorrhiza

Kontrol

Működő aktív N₂-kötés pirosas színű, számolható gyökérgümőkkel (helye, száma, működése jelez).

A stressz-körülmények indukálják a szimbiózist!

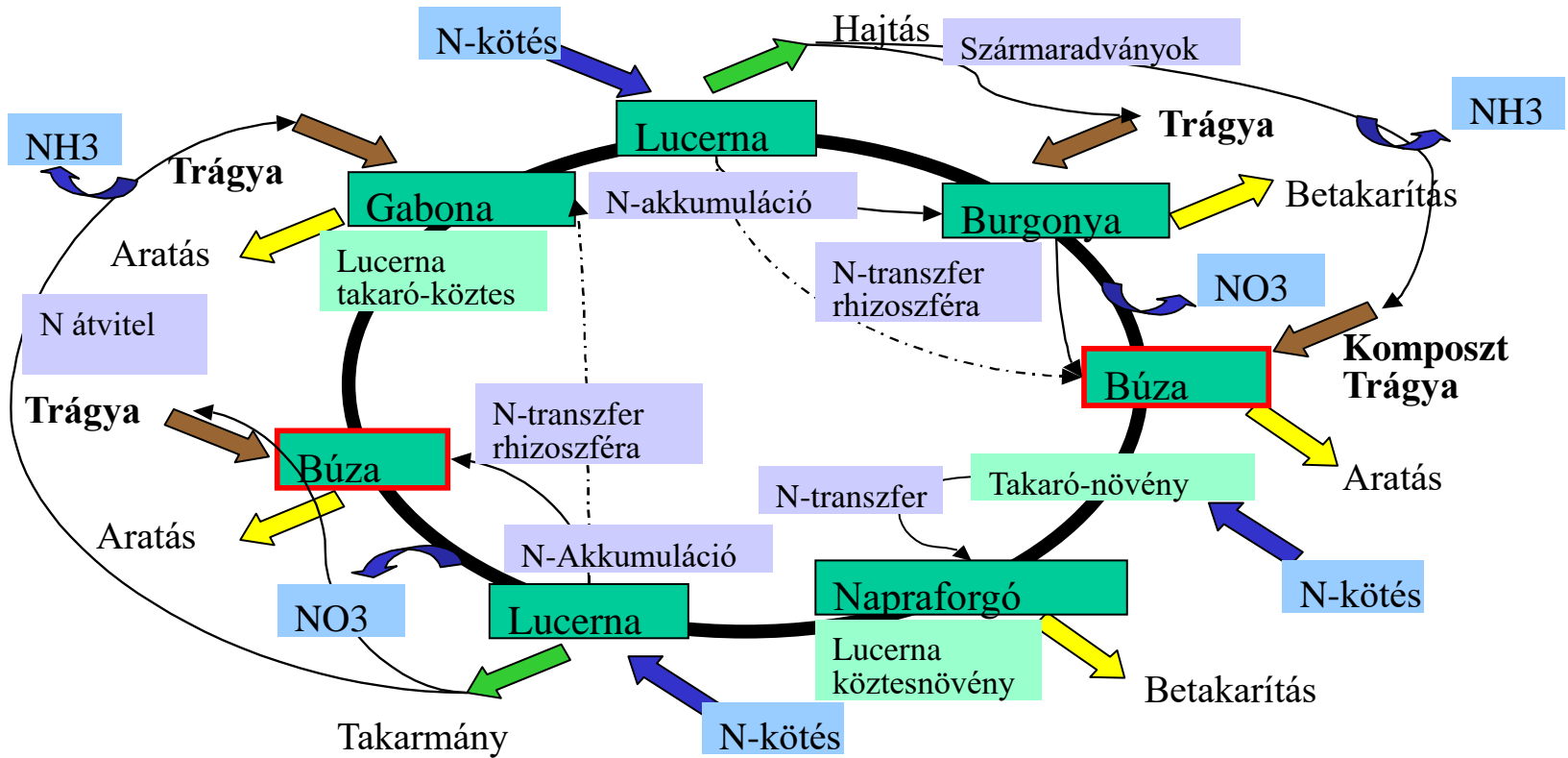

Nem oltott

Oltott

Bradyrhizobium japonicum oltás szóján. Fotó: Bakondy Z.É., MTA TAKI

Mikrobiológiai szimbiózisok - vetésforgó

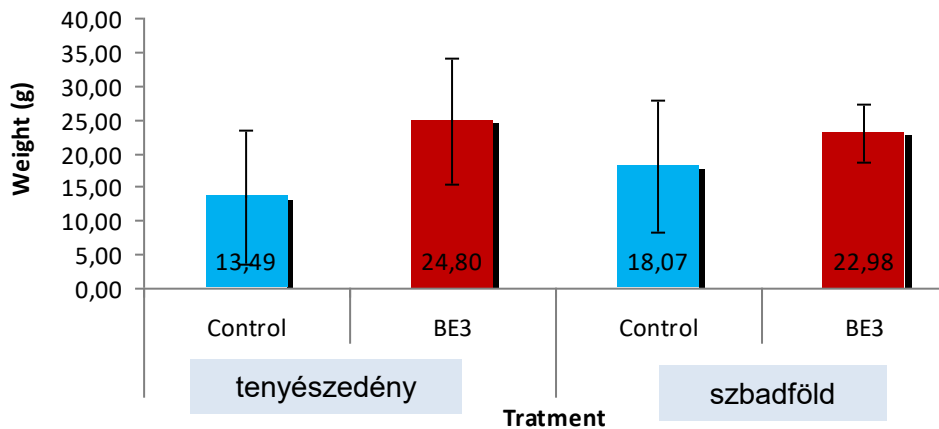

A szimbiózis (növény-mikróba SZÖVETSÉG) biztosítja az aktív talajéletet, a növény-, talaj- és környezet-egészséget! A talaj-növény-oltásokkal és a növény-váltásokkal (mikrobás kiéheztetés és/vagy növényi segítség - sokféle lehetőség adódik!)

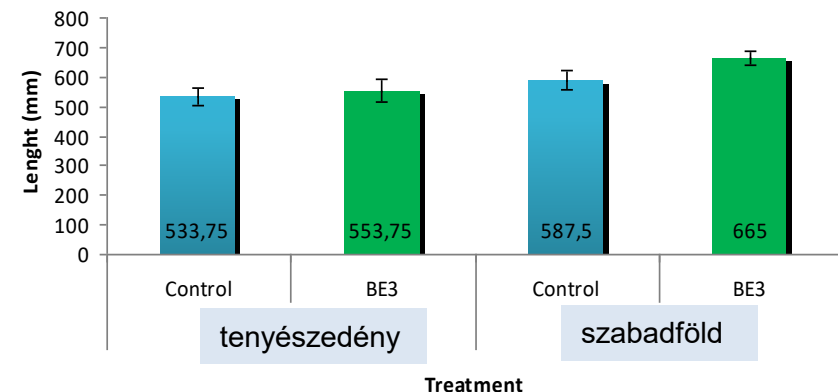
Hatásvizsgálat: tenyészedénytől a szabadföldre

Paradicsom termés (g)

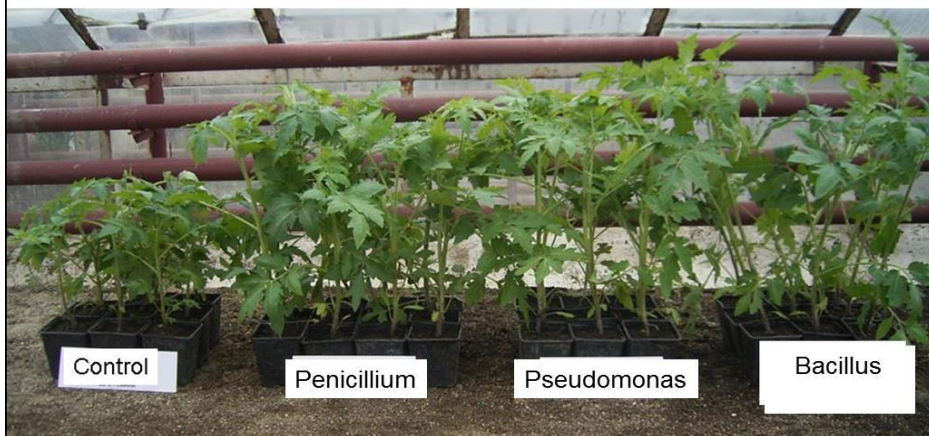

BE3 (*Bacillus liquefaciens*) foszformobilizáló oltás hatása tenyészedényben és szabadföldön (SZIE, Soroksár, 2016)

Hajtáshossz (cm)

Organic Recycling Fertilisers – Composted Manures

Kiseb hatás szabadföldi körülmények között. A nagy szórás miatt csak tendenciájában jelentkező pozitív hatás (...a talaj nagy P-tartalma miatt is előfordul ez.)

Az oltásokkal szerves-anyagot is adni kell!

Összefoglalás-I: a növénytáplálás

- **A mikrobiális oltások** többféle stratégia szerint is javíthatják a növényi tápanyag-feltáródást
- **A szimbióta baktériumok és gombák** szerepe kiemelt jelentőségű, főleg „hiány” esetén
- **A műtrágyák felhasználása csökkenthető** a direkt és indirekt szimbiózisokkal. Be kell iktatni szimbióta rendszereket a növénytermesztésbe!
- **Szinergista pozitív együttműködések** alakulhatnak ki a környezeti körülményektől függően (segítő, helper baktériumok)
- A **szimbiózis jelzi** a talaj-tápanyag-ellátottságát és a növény-fiziológiai igényeit!

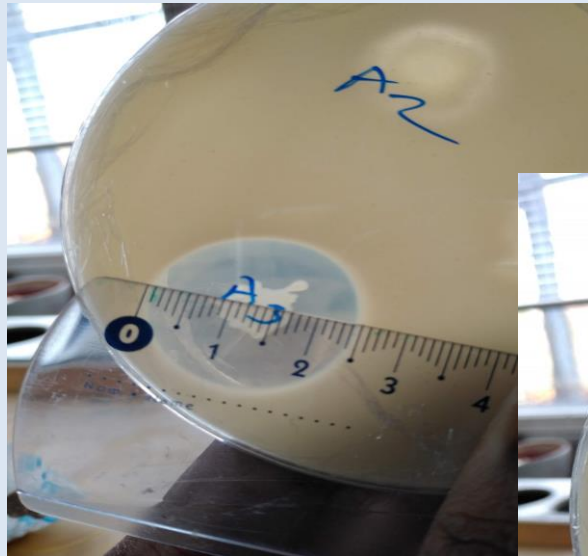
Műtrágyák felhasználása csökkenthető, kiváltható!

Vizsgáld, használd a szimbiózist, mint biológiai segítő-erőt!

A mikroorganizmusok szerepe

Tápanyag-
utánpótlásban

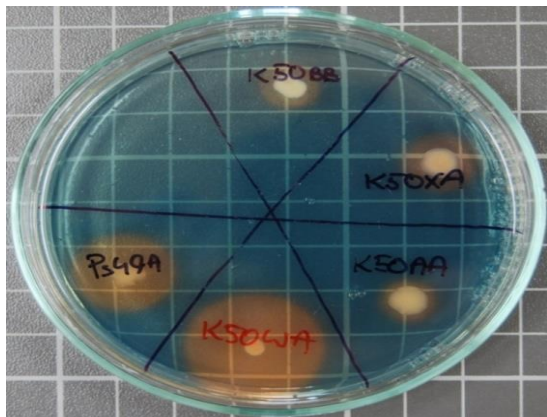
**Talaj- és növény-
egészségvédelemben**

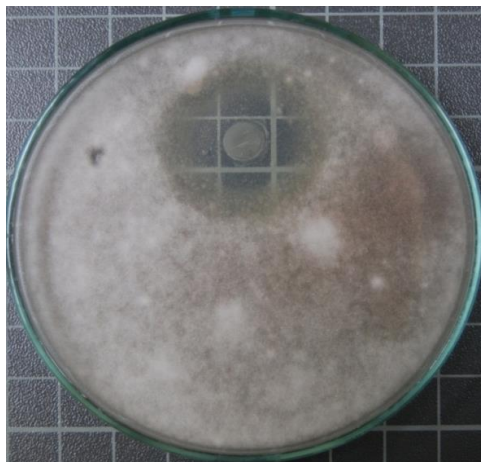
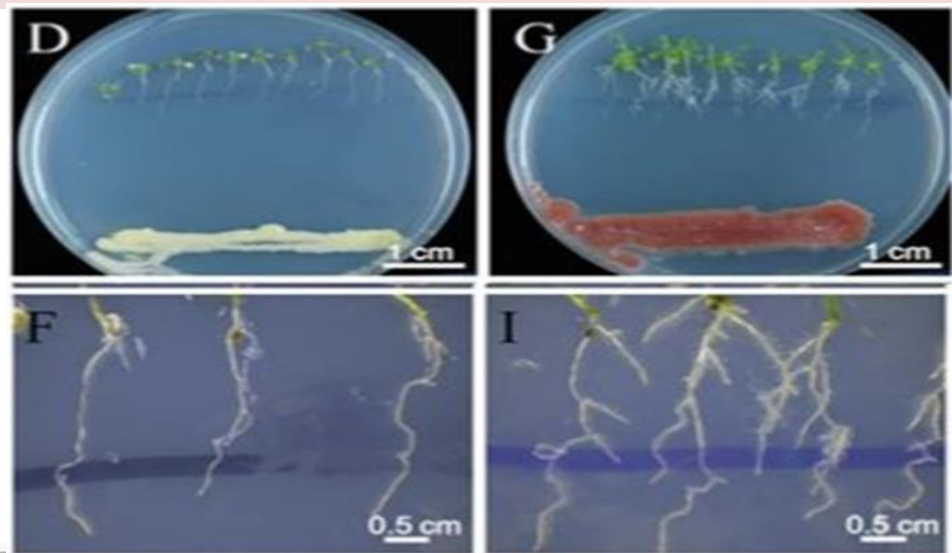
Bacillus coreaensis K-oldásra képes baktériumok hatékonyság-mérése a kioltási zónákkal
GYCA táptalajon (Fotó: Biró B, Szent István Egyetem, BIOFECTOR projekt. www.biofactor.info)

Küzdelem a vas (Fe) és mikroelemek felvehetőségéért. Szideroforok, hormonok, biocid anyagok termelése

Vaskelátokat kiválasztó baktériumok

Antagonista baktérium
Fusarium gomba ellen!

Trichoderma gomba
antagonista hatása

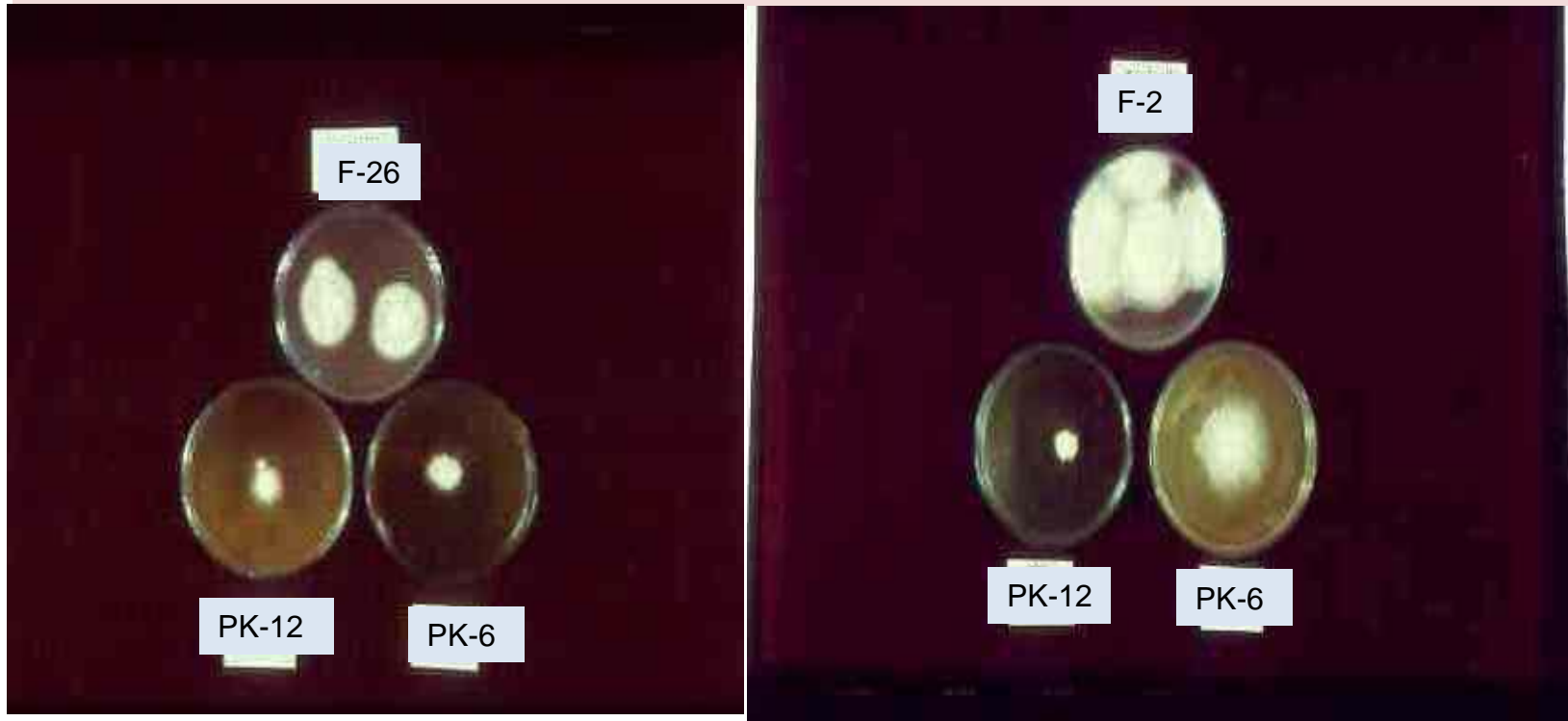
Gyökérfejlődés segítése
hormon-termelő baktérium
törzsekkel.

Egy adott talaj-növény rendszerhez
más-más mikroba (talajbiota-tag)
kellhet! **Mi hiányzik, mire van
szükség? Azt kell pótolni!**

Forrás: SZIE (MATE) Biológiai
talajerőgazdálkodó szakirányú
továbbképzés!

Peszticidek kiváltása-biokontrol

Az egyes mikroba törzsek közötti különbségek

A gátlóhatás különbségei két *Fusarium* kórokozó gombatörzs ellen (felül) két vaskelát-képző *Pseudomonas* törzzsel (alul).

Fent, F26-os és F2-es *Fusarium* törzsek. Lent *P. aeruginosa* (PK12) és *P. fluorescens* (PK6) antagonista jótékony baktériumok.

Használd az egyedi, specifikus mikroba tulajdonságokat!

(Ne ölj biocidekkel! A biostatikus hatások is működnek!)

Biró B, 2007: DSc
értekezés, MTA

Biokontrol: Többféle mikroba, többféle jó hatás!

Kezelések   Törzsek az oltóanyagban   Oltás (CFU ml⁻¹) (ml/gumó)

C
(Kontrol)

Vizes kezelés

100 ml víz

PPS

Erdélyi Sapiencia Egyetem

Pseudomonas protegens
Pseudomonas jessénii
Streptotrophomonas maltophilia

100 ml elegy (CFU × 10⁸ ml⁻¹)

TPB

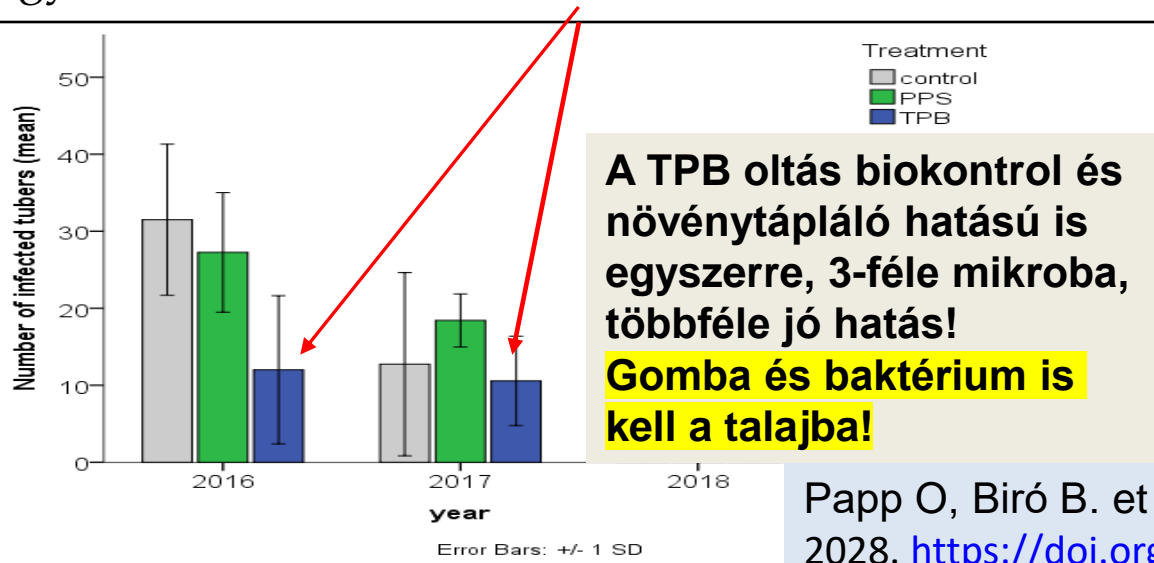
Szent István Egyetem

Trichoderma atroviride
Pseudomonas putida
Bacillus subtilis

100 ml elegy (CFU × 10⁸)

Csapadékosabb évben kevésbé volt szükséges az oltás!

Év	Hó	Eső (mm)	Hőmérséklet (°C)	Öntözés (mm)
2016	Apr	13,4	11,8	16
	Maj	12,9	15,1	-
	Jun	7,1	19,9	20
	Jul	16	19,9	-
-	Aug	0,9	9,9	-
2017	Apr	55	9,1	-
	Maj	45	16	22
	Jun	37	21,1	45
	Jul	37	21,4	18
-	Aug	37	n.d.	-
2018	Apr	14	n.d.	-
	Maj	51	n.d.	-
	Jun	131	20,4	-
	Jul	43,5	22,4	-
-	Aug	65,5	23,1	-

Papp O, Biró B. et al: 2021, Microorganisms, 9, 2028. <https://doi.org/10.3390/microorganisms9102028>

Biokontrol: Erősebb hatás, ha az szükséges(?)

A fertőzési nyomástól (is) függő hatékonyság!

Burgonya fertőzöttség mértéke mikrobiális oltások hatására 3 évben. Kedvezőbb hatás, ha van fertőzési nyomás (*Rhizoctonia solani* esetében).

Oltás	Fertőzési nyomás	2016	2017	2018
	<i>Rhizoctonia sp.</i>	erős	közepes	gyenge
TPB		↓*	↓	0
PPS		↓	↑*	0
	<i>Streptomyces sp.</i>	gyenge	erős	változó
TPB		0	↑	↑*
PPS		↑*	↓*	↑*

Papp O, Biró B. et al: 2021, Microorganisms, 9, 2028.

<https://doi.org/10.3390/microorganisms9102028>

Küzdelem a túlélésért (élőhely, táplálék, víz, levegő is kell).
Különböző mikrobiális stratégiák.

Környezeti stressz-kontrol: Zöldebb, vitálisabb növény mikroalga levél-kezeléssel (nem csak a talajt kezelhetjük)

„Bioatlantis” tengeri alga-kivonat hatása, 2-szeres lomb-kezelés a vegetáció alatt: zöldebb, vitálisabb növény, hosszabb élettartam.

A talaj kezelése után a növényre figyelj!

Biró B, BIOFEKTOR projekt, SZIE 23/28

Biokontrol: Antagonizmus és környezet-tolerancia (jól használható eszközök)!

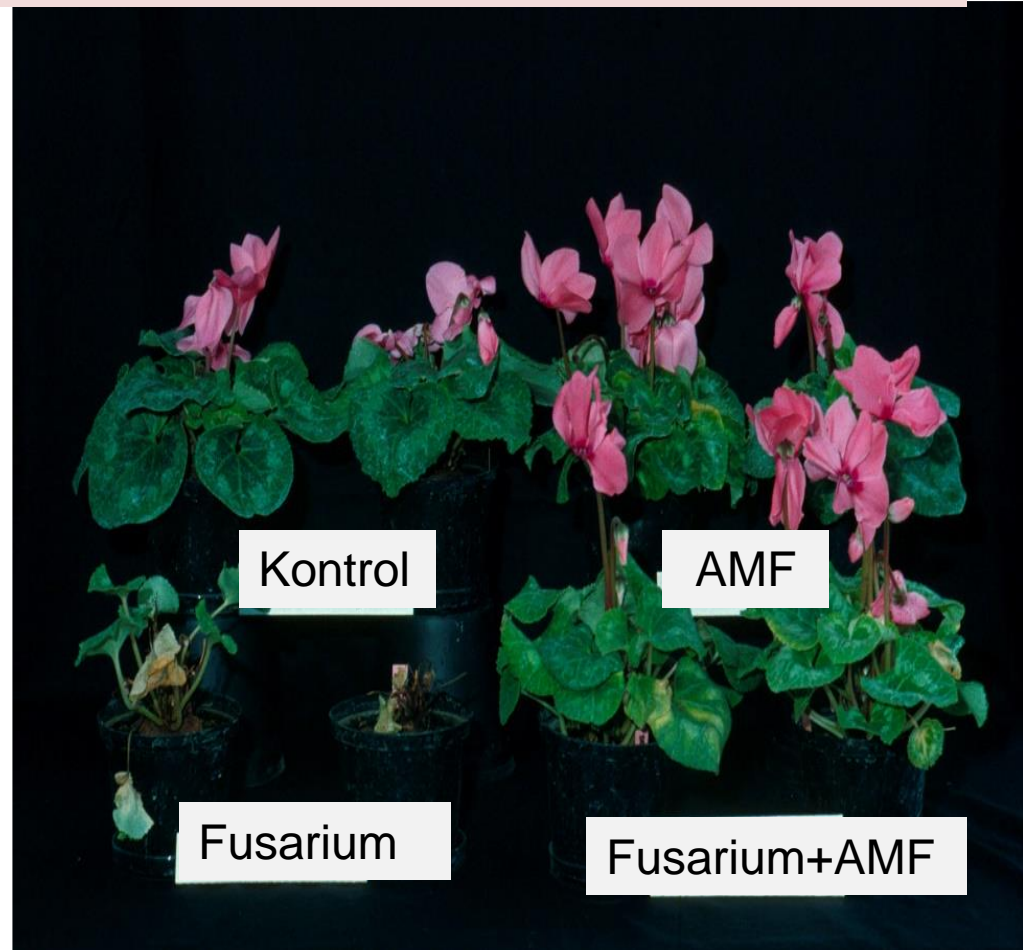
AM oltott

Kontrol

12 hetes paradicsom-növény Zn-szennyezett (2000 mg/kg) talajban. A toleráns (adaptált) mikorrhiza gomba-oltás átadja a toleranciát a gazda-növénynek.

Az adott talaj-növény rendszerhez „szokott katonák” jobban működnek a stresszhelyzetekben!

Glomus vesiforme AM gomba hatása *Fusarium oxysporum* fertőzött növényen!

Talaj tényező	Erősen savanyú		Savanyú				Gyengén savanyú				Semleges
pH-érték	4	4,3	4,5	4,7	5,0	5,1	5,5	5,7	6,0	6,3	6,8
Gazdanövény			rozs, burgonya, dohány	alma, zab, szőlő	búza, szója kukorica, cukorrépa borsó,		árpa, paprika, hagyma,		barack	lucerna	
Mikrobák működési határa	Gombák száma 10 ⁴ fölött	Gümőbaktériumok	Rothasztó baktériumok		<i>Azotobacter</i>						
Baktérium szám-10 ⁶				4		4,8		12,6	13,6		
Giliszták Száma ha ⁻¹							120				1,7x10 ⁶
Lebomlás							A mineralizáció sebessége megugrik.				
Elemoldódás	Nehézfém (Cd, Cu, Zn, Ni...) toxikusság Ca-kimosódás .						Kedvezőbb foszfor mobilizálás				
Elem pótlás					mész-trágyázás				Mn trágyázás		

VIZSGÁLT TALAJ-NÖVÉNY TULAJDONSÁG	ALACSONY ÉRTÉK	KÖZEPES ÉRTÉK (ELFOGADHATÓ, DE RIASZTÁSI FOKOZAT)	JÓ ÉRTÉK (ELÉRHETŐ OPTIMUM)
FIZIKAI-KÉMIAI TULAJDONSÁGOK			
Szín, mélység és árnyalat (adott típuson belül)	kategórián belül halvány, sárgás árnyalat	sárgásbarnás szín	inkább sötét és feketés
Szerkezet és morzsalékosság	kérges, göröngyös, hasábos, kevés morzsa, sok por	kérges, szemcsés, sok 10 mm-es morzsa	morzsalékony, 3-10 mm-es morzsákra könnyen szétomlik
Kézi kötöttség-mérési értékek mechanikusan	5 cm-es, vagy kisebb penetráció	5-20 cm-es penetrációs érték	20 cm-nél mélyebb penetráció a talajban
Vízáteresztő-képesség (0-20 cm-es réteg)	7 percnél több idő szükséges	3-5 perc hatóidő kell	kevesebb, mint 3 perc is elég
Talajsavanyúság, pH	5 körüli	5,5-6,5	6,5-7,5
Fedettség (mulcs vagy élő növények)	30-50% alatti takarás	50-75%-os talajfedettség	a talajnak több mint 75%-a fedett
BIOLÓGIAI TULAJDONSÁGOK			
Gyökérfejlődés (0-20 cm mélységben)	hajszálgyökerek a felszín közelében	hajszálgyökerek az ásott rétegben	hajszálgyökerek az ásott réteg alatt is
Földigiliszták (db/m ²)	0-3 db	4-6 db	több mint 6 db
egyéb talaj-állat típus	kevesebb, mint 2	2-5 féle	5-nél többféle
Fonálféreg (1 látótérben)	1-2 baktériumevő	2-nél több növénypredátor	2-3 db és -féle jótékony szervezet
Baktérium:gomba arány	1:0 (élesztőgombák)	1:1 (élesztő és fonalas)	1:2-3, több (főleg fonalas gomba)
Sziderofor-termelők	nincsenek vagy kevés	Sok, de kevés a gyökéren	gyökéren és növénybelsőben is
Cellulózlebontók és antagonista gombák+	nincsenek	kevés	sok ilyen van

Összefoglalás-II „Vissza a gyökerekhez, újratervezés”

- **A talajminőség** nem egyenlő a fizikai és kémiai mutatókkal, a biológiai működőképesség is alapvető (lenne), számos hatótényezővel együtt!
- **A talaj-egészség** több, mint csak a talajminőség és/vagy a termékenység. Teljes komplex talajállapot-vizsgálattal együtt értelmezhető! Bele kell érteni az élelmiszer-minőség és –biztonság kérdéseit is!
- Az oltóanyagok mikroorganizmusai is élőlények. A sajátos igényeik a környezeti tényezőktől függenek, ki kell szolgálni ezt az eredményességhez.
- Csak az **ökológiai tényezők figyelembevétele** eredményezhet egészséges talaj-, -élelmiszer és emberi-környezeti egészséget!

„Caring for soil, caring for life!”
Törődj a talajaiddal, törődj az életeddel!

Vidd haza üzenet!

Development of alternative
Fertilisation Systems
by use of
BIO-EFFECTORS

An integrated project (312117) within
the 7th EU Framework Programme

Duration: 01.09.2012 - 31.08.2017
Funding: € 5.999.821

21 partners from science, industry
& public associations in 11 countries

Napjaink szlogenje:

Az oltás működik! Magyarország működik!
???

A talajoltásoknál hogy van ez?

Működik „**Kedvező Környezeti Körülmények**”
(KKK) (right set of circumstances) esetén!

Találd meg az ehhez vezető
utat, tudást és a SZIMBIONTA
segítségét!

biro.borbala@gmail.com

+3630-7200663

